

Provozování kamerového systému v ambulantních zařízeních

Právo na ochranu osobnosti člověka je absolutním subjektivním soukromým právem osobním, které umožňuje člověku nakládat se svou osobností, resp. hodnotami, které lidskou osobnost tvoří, tak aby mohla být realizována v souladu s jeho zájmy, hodnotami a preferencemi. Součástí tohoto práva je také právo člověka na náležitou právní ochranu v případě neoprávněného zásahu, přičemž ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

Zachycení podoby člověka

Zachytit podobu člověka jakýmkoli způsobem tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením. Pro udělení tohoto svolení není předepsána žádná forma (tzn. ke svolení tak může dojít i konkludentním jednáním). Je nutno zdůraznit, že svolením k zachycení podoby není automaticky dáno rovněž svolení k rozšiřování podoby člověka a rozšiřovat podobu člověka je tak možné opět jen s jeho svolením. Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použijí k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob (např. svolení není ze strany lékaře třeba k pořízení záznamu jeho rozhovoru s pacientem).

Provozování kamerového systému

Zákonné podmínky pro provozování kamerového systému obecně - tedy i u ambulantních poskytovatelů zdravotních služeb – se liší zásadním způsobem podle toho, zda dochází k „pouhému“ monitorování sledovaných míst nebo zda dochází i k uchovávání záznamů, na jejichž základě lze identifikovat fyzické osoby.

Provozování kamerového systému je považováno za zpracování osobních údajů, pokud je vedle kamerového sledování prováděn záznam pořizovaných záběrů, nebo jsou v záznamovém zařízení uchovávány informace a zároveň účelem pořizovaných záznamů, případně vybraných informací, je jejich využití k identifikaci fyzických osob v souvislosti s určitým jednáním.

Samotné kamerové sledování fyzických osob není zpracováním osobních údajů podle zákona o ochraně osobních údajů. To však nevylučuje aplikaci jiných právních předpisů, zejména ustanovení občanského zákoníku upravujícího podmínky ochrany osobnosti.

Údaje uchovávané v záznamovém zařízení, až obrazové či zvukové, jsou osobními údaji za předpokladu, že na základě těchto záznamů lze přímo či nepřímo identifikovat konkrétní fyzickou osobu (tzn. informace z obrazových či zvukových nahrávek umožňují byť nepřímo, identifikaci osoby). Fyzická osoba je identifikovatelná, pokud ze snímku, na němž je zachycena, jsou patrné její charakteristické rozpoznávací znaky (zejména obličej) a na základě propojení rozpoznávacích znaků s dalšími disponibilními údaji je možná plná identifikace osoby. Osobní údaj pak ve svém souhrnu tvoří ty identifikátory, které umožňují příslušnou osobu spojit s určitým, na snímku zachyceným, jednáním.

Zpracování osobních údajů provozováním kamerového systému je přípustné na základě řádného souhlasu subjektu údajů (to však je prakticky realizovatelné ve velmi omezených případech, kdy je možné jednoznačně vymezit okruh osob nacházejících se v dosahu kamery). Bez tohoto souhlasu je užití kamerového systému možné, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů.

Povinnosti správce při provozování kamerového systému vybaveného záznamovým zařízením:

- a) Kamerové sledování nesmí nadměrně zasahovat do soukromí. Kamerový systém je možno použít zásadně v případě, kdy sledovaného účelu nelze účinně dosáhnout jinou cestou (např. majetek je možno chránit před odcizením uzamčením místnosti).
- b) Specifikace sledovaného účelu. Je třeba předem jednoznačně stanovit účel pořizování záznamů, který musí korespondovat s důležitými, právem chráněnými zájmy správce. Záznamy tak mohou být využity pouze v souvislosti se zjištěním události, která poškozuje tyto důležité, právem chráněné zájmy správce. Přípustnost využití záznamů pro jiný účel musí být omezena na významný veřejný zájem.
- c) Je třeba stanovit lhůtu pro uchovávání záznamů. Doba uchovávání dat by neměla přesáhnout časový limit maximálně přípustný pro naplnění účelu provozování kamerového systému. Uchovávaná data by měla být uchovávána v rámci časové smyčky např. 24 hodin, pokud jde o trvale střežený objekt, nebo případně i dobu delší, v zásadě však nepřesahující několik dnů, a po uplynutí této doby vymazána. Pouze v případě existujícího bezpečnostního incidentu by měla být data zpřístupněna orgánům činným v trestním řízení nebo soudu.
- d) Je třeba řádně zajistit ochranu snímacích zařízení, přenosových cest a datových nosičů,

na nichž jsou uloženy záznamy, pře neoprávněným nebo nahodilým přístupem, změnou, zničením či ztrátou nebo jiným neoprávněným zpracováním.

- e) Subjekt údajů musí být o užití kamerového systému vhodným způsobem informován (např. nápisem umístěným v monitorované místnosti).
- f) Je třeba garantovat další práva subjektu údajů, zejména právo na přístup ke zpracovávaným datům a právo na námitku proti jejich zpracování.
- g) Zpracování osobních údajů je třeba registrovat u Úřadu pro ochranu osobních údajů.

Není ovšem vůbec přípustné kamerou sledovat ta místa, která jsou určena k ryze soukromým účelům (např. šatny, toalety, ad), stejně tak místa, kde dochází k ošetření pacientů (např. ordinace lékaře), pokud to není nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů (např. při hospitalizaci na JIP).

Závěrem je třeba zdůraznit, že oprávněnost využívání kamerových systémů – obzvláště při poskytování zdravotních služeb resp. zdravotní péče - je vždy nahlížena prvotně pod úhlem toho, zda účelu, k němuž je kamerový systém instalován, nelze dosáhnout jinými, pro soukromí méně invazivními prostředky. Monitorovat tak lze – bez souhlasu pacienta, bez uchovávání záznamů a tedy bez registrace u Úřadu pro ochranu osobních údajů - v případě ambulantního poskytovatele zdravotních služeb prostory např. chodby, čekárny, nikoli však vlastní prostor ordinace.

Právní předpisy

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 81 a násl.)

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Stanovisko Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 1/2006